

Introductie

Voor u ligt het jaarverslag over 2024 van de Stichting e-Lise, opgericht op 30 december 2020 in Arnhem en haar hoofdkantoor houdend aan de Radonweg 1, 3542 AN Utrecht.

De Stichting

1. stelt zich ten doel het politieke, maatschappelijke en economische draagvlak voor kernenergie te vergroten vanuit de visie dat kernenergie een sleutelrol kan spelen in een eerlijke verdeling van welvaart en groei, in Nederland maar zeker ook in zich nog ontwikkelende landen; en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin.
2. tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door zich in te zetten, in Nederland en daarbuiten, voor een energiesysteem dat betrouwbaarder, efficiënter, goedkoper is, minder ruimte en grondstoffen vergt en minder belastend voor leefomgeving, milieu en klimaat is dan een systeem dat is gebaseerd op fossiele energiedragers dan wel op uitsluitend 'hernieuwbare' energie. Dit energiesysteem omvat een totaalconcept voor de inzet van kernenergie dat zich kenmerkt onder andere maar niet uitsluitend door enerzijds diversificatie van de output van kerncentrales (naast elektriciteit bijvoorbeeld waterstof, synthetische brandstoffen, schoon water, stadswarmte en proceswarmte) en anderzijds door een gesloten brandstofcyclus op basis van uranium, thorium of plutonium alsook door nuttig gebruik van splijtingsproducten. De Stichting wil de randvoorwaarden in kaart brengen en helpen realiseren waaronder op economisch en maatschappelijk vlak een goede business case ontstaat voor dit totaalconcept voor de inzet van kernenergie. De Stichting zet zich tevens in voor het realiseren van deze randvoorwaarden met als doel het tot stand brengen van duurzame kernenergie, en daarmee blijvende maatschappelijke steun voor de schoonst mogelijke energievoorziening voor een moderne maatschappij.
3. heeft geen winstoogmerk.

Dit verslag beschrijft de belangrijkste activiteiten en resultaten van de Stichting in 2024 en bevat tevens een financiële verslaglegging over het boekjaar.

INTRODUCTIE	1
BESTUUR EN MEDEWERKERS.	3
E-LISE: VOOR MAATSCHAPPELIJKE DEPOLARISATIE MIDDELS EEN SCIENCE-BASED, EVIDENCE BASED TRANSITIEBELEID	4
ACTIVITEITEN 2024	6
NUCLEAR NOW PREMIERE	6
AANVULLENDE UITLEG BIJ EZK-WEBINARS OP DE XWIKI VAN E-LISE	6
DUIK IN HET KOELWATER VAN DE KERNCENTRALE VAN BORSELE	6
DEELNAME AAN RATHENAU'S DISCUSSIES OVER RADIOACTIEF AFVAL	6
SMR IN DEN HELDER: E-LISE STEUNDE DE POLITIEK MET INFORMATIE EN ADVIES	7
JAARREKENING	7
TOELICHTING OP JAARREKENING	8
WERVINGSACTIE OP WHYDONATE.NL	8

Bestuur en medewerkers.

Tussen 1 januari en 31 december 2024 werd het bestuur gevormd door:

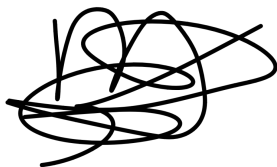
Mathijs M.W. Beckers, voorzitter
Drs. Gijs J.W. Zwartsenberg, secretaris
Dr. Albert van der Wijk, penningmeester.

Het bestuur voert haar werkzaamheden volledig onbezoldigd uit. Gedurende het verslagjaar heeft het bestuur daarbij mogen rekenen op de vrijwillige werkzaamheden van vele experts, zowel in het nucleaire veld, als ook daarbuiten. Uitsluitend dankzij hun niet aflatende inzet heeft de Stichting de concrete resultaten in 2024 kunnen bereiken.

Het bestuur vergadert wekelijks met een wisselende samenstelling aan andere vrijwilligers.

Het bestuur verklaart hierbij dat dit jaarverslag een getrouw beeld geeft van de activiteiten en de financiën van de Stichting over het verslagjaar 2024.

Utrecht, 3 januari 2024

M.M.W. Beckers
voorzitter

G.J.W. Zwartsenberg
Secretaris

A. van der Wijk
penningmeester

e-Lise: voor maatschappelijke depolarisatie middels een science-based, evidence based transitiebeleid

Door het commitment aan het Akkoord van Parijs moet Nederland zijn CO₂-emissies verminderen met 49% tot mogelijk 55% ten opzichte van 1990. Uiteindelijk moeten deze emissies tot nul worden teruggedrongen. Voor de opwekking van energie die weinig tot geen CO₂ uitstoot zijn diverse technologieën beschikbaar, zoals wind, zon, geothermie, waterkracht en kernenergie.

In Nederland is behoefte aan een coherent en realistisch beleid dat aantoonbaar de bovenstaande doelstellingen ondersteunt. Het debat hierover is echter, net als in veel andere landen van de Europese Unie, sterk gepolitiseerd en gepolariseerd.

Kernenergie speelt hierin volgens e-Lise een sleutelrol. e-Lise heeft waardering voor politieke en maatschappelijke groepen die klimaatbeleid op de agenda hebben gezet. Deze politieke en maatschappelijke groepen hebben echter vrijwel zonder uitzondering de strategische keuze gemaakt kernenergie op voorhand uit te sluiten als gereedschap in deze zeer moeilijke transitie. Vanuit de historie gezien is deze ideologische reflex begrijpelijk, ze staat echter op gespannen voet met de oproep om in het klimaatbeleid 'te luisteren naar de wetenschap'. We zijn er als e-Lise van overtuigd dat maatschappelijke depolarisatie gebaat is bij inclusie van kernenergie. Traditionele tegenstanders die hun weerstand laten varen, kunnen daarmee immers laten zien dat hun 'follow the science' motto ernst is. Traditionele voorstanders van kernenergie verliezen bij inclusie van kernenergie een belangrijke motivatie voor het uiten van klimaatscepsis.

In Nederland lijkt het tij te keren ten gunste van kernenergie. Niet alleen blijkt uit diverse peilingen dat een steeds groter deel van de bevolking positief staat t.a.v. de inzet van kernenergie¹, ook de in Maart 2022 gevormde regering bestaande uit VVD, D66, CDA en ChristenUnie ziet kernenergie als een belangrijk onderdeel van de energietransitie en hebben daarom de bouw van twee nieuwe kerncentrales in het regeerakkoord opgenomen².

e-Lise staat, mét de overheid, een én-én-én beleid voor: zon én wind én kern. In een geslaagde energietransitie hebben die allemaal een rol. Voor depolarisatie is het essentieel dat het debat gevoerd wordt door eerlijke informatie over voor- en nadelen van álle opties.

In ons omliggende landen worden de negatieve resultaten van een politiek debat tussen doven, gevoerd over slogans, steeds schrijnender duidelijk. In België (Kernuitstap) en Duitsland (Atomausstieg) leidde de eenzijdige benadering van de energietransitie tot een verdergaande actieve afbouw van bestaande kerncentrales in 2022. In combinatie met de stokkende toevoer van fossiele brandstoffen in verband met de oorlog in de Oekraïne besloot Duitsland bijvoorbeeld tot het verstoken van meer (lokaal gedolven) bruinkool en België tot gebruik van gas ter vervanging van afgebouwde nucleaire capaciteit.

---

¹ Zie bijvoorbeeld: <https://www.ioresearch.nl/actueel/nederlanders-per-saldo-voor-kernenergie/>

² <https://www.rijksoverheid.nl/regering/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst/2.-duurzaam-land/klimaat-en-energie>

Het feit dat kernenergie een extreem lage ecologische voetafdruk heeft maakt het bij uitstek een geschikt instrument om de doelen van Parijs dichterbij te brengen. Er is e-Lise daarom veel aan gelegen om kernenergie duurzaam op de politieke agenda te krijgen en de bouw van nieuw kerncentrales in Nederland en daarbuiten te stimuleren en mogelijk te maken. Daarnaast is innovatie nodig om tot een gesloten nucleaire brandstofcyclus te komen.

Activiteiten 2024

Als stichting zijn we actief binnen een netwerk van geestverwante organisaties die zich op het terrein van milieu en kernenergie bewegen. In dat kader hebben we in 2024 samengewerkt met onder meer Atoomcoöperatie, WePlanet Nederland, WePlanet.org (de internationale tak) Let's Atom (Luxemburg) en Radiant Energy Group (VS). Sommige activiteiten hebben een eenmalig karakter, andere hebben een meer voortgaand karakter. We noemen enkele highlights uit 2024.

Nuclear Now premiere

Op 17 maart vond in Tuschinski Amsterdam de premiere plaats van de film Nuclear Now, een pleidooi voor de acceptatie van kernenergie door de wereldberoemde regisseur Oliver Stone. Nadien reisde de film door het hele land, waarbij de voorstelling werd gevolgd door een paneldiscussie. Bestuursleden van e-Lise hebben als panellid bijgedragen aan deze discussies, in onder meer Almelo, Enschede en Roermond.

<https://weplanetnederland.org/verslag-premiere-nuclear-now/>

Aanvullende uitleg bij EZK-webinars op de xwiki van e-Lise

De xwiki-informatiewebsite van e-Lise bewees dit jaar opnieuw zijn diensten als platform voor voorlichting over kernenergie. Een aantal webinars van het ministerie van EZK (het directoraat Kernenergie verhuisde na de verkiezingen naar het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) leidde tot een groot aantal vragen van burgers over kernenergie. EZK heeft deze vragen maar ten dele beantwoord, we zagen als e-Lise hierin een mooi aangrijpingspunt om de vragen van een meer volledig antwoord te voorzien. Het leverde een heel nieuwe 'afdeling' op de xwiki op: <https://xwiki.e-lise.nl/wiki/cp4all/view/Actuele-Vragen/>

Duik in het koelwater van de kerncentrale van Borsele

Samen met WePlanet en Collectifission beleefden we onze eerste midweek 'Kernkamperen'. Naast een succesvol minisymposium bij de COVRA was een andere hoogtepunt deze duik in het koelwater van de kerncentrale van Borssele. Dat de deelnemers er zo vrolijk bij kijken komt door de aangename temperatuur van zwemwater: de kerncentrale mag het water met 15 graden Celsius opwarmen.

Deelname aan Rathenau's discussies over radioactief afval

Stichting e-Lise heeft de afgelopen jaren geparticipeerd in de discussies over radioactief afval die het Rathenau Instituut organiseerde in opdracht van het Ministerie van IenW. Dit traject heeft tot een aantal publicaties over radioactief afval geleid, inclusief een eindrapport met aanbevelingen over het toekomstige maatschappelijke traject. Stichting e-Lise heeft een bijdrage hieraan geleverd die, in lijn met onze statuten, gebaseerd was op wetenschap en feitelijke informatie. Hiermee heeft zij een heel eigen geluid laten horen, een geluid dat, zo bleek ook bij de evaluatiebesprekingen na afloop, gewaardeerd is door de organisatoren. Of dat geluid in voldoende mate heeft geleid tot evenwichtige rapportages over genoemde thematiek, daarover valt nog een goed gesprek te voeren. Dat de bijdrage

van e-Lise de percepties in meer realistische richtingen hebben doen gaan, staat voor ons echter vast. We kunnen dus terugkijken op een zinvolle bijdrage.

<https://www.rathenau.nl/nl/radioactief-afval>

SMR in Den Helder: e-Lise steunde de politiek met informatie en advies

Op de achtergrond is stichting e-Lise van meet af aan betrokken geweest bij het SMR-traject in Den Helder, dat in 2025 zijn definitieve beslag moet krijgen. Uit de ervaringen van de afgelopen jaren is helder naar voren gekomen dat de ontwikkeling van SMR's voor de betrokken politici onontgonnen terrein is. Logisch, de eerste SMR in Europa is nog niet gebouwd. Noch de gemeente, noch EZK, later KGG heeft hiermee enige ervaring. E-Lise en haar adviseurs slagen er echter steeds weer in om de juiste mensen aan de juiste informatie te helpen, of anders wel de weg te wijzen naar anderen die hierover beschikken. Voor e-Lise betekent dit tevens het opdoen van ervaring die voor een volgende gemeente kan worden ingezet. Gezien de belangstelling die er in het land bij gemeentes bestaat voor het realiseren van SMR's, verwachten wij dat dit niet lang op zich zal laten wachten.

<https://www.regionoorkop.nl/27/06/2024/college-den-helder-heeft-locatie-op-het-oog-voor-bouw-kernreactor/>

Jaarrekening

In 2024 bleven de donaties achter bij de verwachting, waardoor de inzet van een professioneel team van medewerkers om kernenergie in brede zin te promoten nog steeds niet tot de mogelijkheden behoorde en de stichting zwaar bleef leunen op de inzet van vrijwilligers.

Resultatenrekening		
	2024	2023
Baten		
Subsidies	€ -	€ -
Inkomsten uit Activiteiten	€ -	€ 300,00
Donaties	€ 150,00	€ 1.932,71
	€ 150,00	€ 2.232,71
Lasten		
Projectkosten	€ -	€ -
Personeelskosten	€ -	€ -
Afschrijvingen	€ -	€ -
Huisvestingskosten	€ -	€ -
Exploitatiekosten	€ -	€ -
Verkoopkosten	€ -	€ -
Autokosten	€ -	€ -
Kantoorkosten	€ (387,14)	€ (421,70)
Algemene Kosten	€ -	€ -
Overige bedrijfskosten	€ -	€ (1.080,80)
Financieringslasten	€ (287,13)	€ (221,09)
	€ (674,27)	€ (1.723,59)
Saldo van Baten en Lasten	€ (524,27)	€ 509,12

Balans 31-12-2024 na toevoeging Saldo van Baten en Lasten

ACTIVA	
Materiele Vaste Activa	
Vastgoed	€ -
Inventaris	€ -
Apparatuur	€ -
	€ -
Vlottende Activa	
Vordering en overlopende activa	€ -
Vorraden	€ -
Liquide Middelen	€ 1.023,24
	€ 1.023,24
Totaal Activa	€ 1.023,24
PASSIVA	
Kortlopende schulden	€ -
Langlopende schulden	€ 1.750,00
Overlopende Passiva	€ 33,85
	€ 1.783,85
Eigen Vermogen Stichting	€ (760,61)
Totaal Passiva	€ 1.023,24

Toelichting op Jaarrekening

1. De baten van de Stichting bestaan in 2024 uit donaties.
2. De kosten bestonden in 2024 voornamelijk uit:
  - a. IT kosten
  - b. Financieringslasten.

Het negatieve resultaat saldo van € 524,27 is toegevoegd aan het eigen vermogen van de Stichting, resulterend in een vermindering van het eigen vermogen van -/- € 241,14 per 31-12-2023 naar -/- 760,61 per 31-12-2024.

Wervingsactie op WhyDonate.nl

De Stichting is in november 2022 begonnen met een fondsenwervingscampagne via het whydonate.nl platform (<https://www.whydonate.nl/fundraising/de-echte-energie-transitie>) om het financieel tekort (sneller) te kunnen dichten. Middels dit platform zijn in 2024 geen verdere donaties ontvangen.